

Nr 548.

Av fru **Rydh Munck af Rosenschöld** och herr **Sefve**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 266, angående ytterligare anslag till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.*

I proposition nr 266 har föreslagits, att för budgetåret 1944/45 skulle utgå ett statsanslag på 529 500 kr. för upplysningsverksamhet i utlandet. Av denna summa, som är 84 500 kronor större än i årets statsverksproposition upptaget anslag, avses 398 500 kronor för ett i förevarande proposition ifrågasatt svenskt institut för kulturellt utbyte med utlandet.

Av det förslag till budget för detta institut, som uppgjorts för 1944/45, framgår, att dess inkomster beräknas till 1 048 500 kronor, varav statsanslag 398 500 kronor och privata medel 650 000 kronor. Bland utgifterna märkas tvenne stora poster på tillsammans 448 500 kronor, vilka äro reserverade för U. S. A. För övrigt äro utgifterna uppdelade på dels expeditionskostnader, dels olika typer av upplysningsverksamhet. En undersökning av dessa olika poster visar även, att de medel, som sålunda beräknas till institutets utgifter, i mycket stor utsträckning redan äro tagna i anspråk för olika ändamål.

Såsom framhålles i propositionen är spridandet av kunskaper om svenska förhållanden av stor vikt. Stor konkurrens kan efter kriget väntas uppstå på exportmarknaden. En rätt bedriven utlandspropaganda bör då kunna komma vår handel till godo. Bland de länder, som kunna beräknas efter kriget få en mycket stor betydelse för oss, märkas framförallt Amerikas latinska republiker. Vårt handelsutbyte med dem har före kriget blivit allt större och under kriget varit till den största nytta för oss. Det finns all anledning antaga, att den efter kriget kan bli ännu större än tidigare. En redan nu igångsatt och väl skött upplysningsverksamhet skulle här kunna ge oss och vår handel stora fördelar, under det att ett försummande härav eller en på psykologiskt sätt skött propaganda skulle kunna avsevärt försämra våra möjligheter till goda förbindelser med dessa rika länder. För sådan upplysningsverksamhet stå emellertid endast högst obetydliga summor till förfogande. Av institutets medel tyckas endast förhållandevis små belopp kunna påräknas. Av övriga statsanslag beräknas visserligen 50 000 kronor ställas till de sydamerikanska legationernas förfogande. Detta belopp synes dock redan vara taget i anspråk för en nyhetsförmedling över New York, för nyheternas spridande och vissa portokostnader för T. T.

Det förefaller emellertid som om det latinska Amerika skulle vara särskilt

mottagligt för en kulturell upplysningsverksamhet, som ledes direkt från Sverige. För en sådan borde därför tillskapas replipunkter för det svenska institutet: för det spansktalande Amerika i Mexico City och Buenos Aires och för det portugisspråkiga Sydamerika i Rio de Janeiro. Hur denna verksamhet skall närmare utformas, får självfallet bli beroende av de särskilda förhållandena i de olika länderna. Det förefaller oss dock som om ett ömsesidigt utbyte av representanter för bl. a. vetenskap, konst och socialvård och av stipendiater skulle vara särskilt ägnat att främja den kulturella upplysningsverksamheten och samarbetet mellan folken. En sådan verksamhet skulle även med säkerhet få ett mycket stort värde för det kommersiella utbytet.

I det svenska institutets budget intaga redan nu privata medel ett mycket stort utrymme. Vi äro dock övertygade om att många svenska industri- och affärsföretag skulle vara villiga att ytterligare stödja en upplysningsverksamhet, som vore direkt inriktad på de länder, där de ha sina särskilda ekonomiska intressen. Det är självfallet mycket svårt att nu beräkna kostnaderna för en sådan verksamhet, som här ifrågasatts. Det förefaller dock rimligt, att en försöksverksamhet av antydd art och med understöd av privata medel i ungefär samma proportion, som förutsatts i propositionen, skulle kunna påbörjas med ett statsanslag av förslagsvis 20 000 kronor för vardera av ovan nämnda centraler.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte för särskild upplysningsverksamhet i Latinamerika utöver i Kungl. Maj:ts proposition nr 266 föreslagna 529 500 kronor anslå 60 000 kronor eller tillhoppa för upplysningsverksamhet i utlandet 589 500 kronor.

Stockholm den 6 juni 1944.

Hanna Rydh Munck af Rosenschöld. *Ivar Sefve.*
